

Skötselplan för Sanduddens grönområden (2017-2022)

Innehållsförteckning

Projektet Sanduddens sandmiljöer.....	5	Område 10. Tallridå.....	19
Bakgrund	5	Område 11. Sydvänd slänt ovanför Mälarvyn	20
Skötselplanens mål och syfte	5	Område 12. Grönområden Mälarvyn/Sjöutsikten	21
Om skötselplanen	5	Område 13. Gammal täktbotten och sydvänd slänt.....	22
Översiktlig beskrivning av området.....	5	Område 14a-b. Unga tallbestånd.....	23
Historisk och nuvarande markanvändning.....	5	Område 15. Gallrade tallbestånd	24
Områdesbeskrivning	5	Område 16. Slänt norr om skolan	25
Biologiska bevarandevärden	6	Område 17. Västvänd slänt vid Sanduddsvägen.....	26
Intressen för friluftslivet	6	Område 18. Dunge med tall och björk	27
Pedagogiska bevarandevärden	7	Område 19. Blandskog vid Fantholmsvägen	28
Skötselplan.....	8	Område 20. Pysslingen förskolor Sandudden.....	29
Översiktskarta	8	Område 21 Skolgård Sanduddens skola	30
Område 1. Tallskog	9	21a. Skogsdunge vid förskola	30
Område 2. Sydvänd slänt ovanför Fantans väg	10	21b. Planteringar norr om skolan.....	31
Område 3. Park och lekplats	11	21c. Blomlådor i anslutning till skolan	32
Område 4. Damm och kanal	12	Område 22. Öppen gräsyta	33
Område 5. Dammens sydvästra strand	13	Område 23. Glänta med getvåppling.....	34
Område 6. Kattskallefältet	14	Område 24. Blandskog i nordvästvänd slänt.....	35
Område 7. Strandskog.....	15	Område 25. Gräsyta och planteringar	36
Område 8. Sötvattensmiljö med småsvalting.....	17	Område 26. Liten torräng	37
Område 9. Sötvattensmiljö med småsvalting.....	18	Område 27. Tallskog.....	38
		Område 28a-b. Äldre tallar	40

Område 29. Strandskog	41
Område 30. Sanduddens småbåtshamn	42
Område 31. Öppen yta i tallskog	43
Område 32. Småbåtshamn, Ekerö båtklubb.....	44
Område 33. Grönområde och badplats på Fantholmen	45
Område 34. Blandskog	46
Område 35. Badplatsen Södran.....	47
Område 36. Förekomst av småsvalting vid Södran	48
Övergripande åtgärder	49
Informationsmaterial	49
Städning av grönområden.....	49
Bänkar och papperskorgar.....	49
Informationsskyltar	49

Projektet Sanduddens sandmiljöer

Bakgrund

Ekerö kommun blev år 2014 beviljade medel från Lokala naturvårdssatsningen (LONA) för att driva ett spännande naturvårdsprojekt i Sandudden med namnet Sanduddens sandmiljöer. Projektet, som pågick mellan år 2014 och mitten av år 2017, var tänkt att förstärka grönområdenas värde för friluftslivet och samtidigt ta vara på den unika naturen i Sandudden. En viktig del i projektet var att ta fram en skötselplan för alla grönområden.

Skötselplanens mål och syfte

Målet med skötselplanen är en rikare utemiljö för boende, skolan och övrigt friluftsliv samt att gynna de unika växter och djur som finns i området. Skötselplanens huvudsakliga syfte är att beskriva lämpliga skötselåtgärder för Sanduddens grönområden vilka skulle öka grönområdenas rekreativvärde och samtidigt bevara och förstärka livsmiljöerna för ett flertal hotade arter knutna till sandmarker, tallskog samt strandskog.

Om skötselplanen

Denna skötselplan är rådgivande och ska ses som ett instrument som kan användas för att förstärka natur- och rekreativvärdena i området.

Skötselplanen ska vara ett rörligt dokument, vilket innebär att den uppdateras med ett intervall på fem år. Anledningen till detta är att det ska gå att justera skötselåtgärder efter nya/förändrade önskemål med avseende på hur marken ska nyttjas. Det är också viktigt att relativt snabbt kunna modifiera skötselråd om tidigare

skötselåtgärder av någon anledning inte gett förväntat resultat enligt de målbilder som satts upp.

Skötselplanerna är framtagen av kommunen tillsammans med boende och lokala aktörer i Sandudden (Närlunda vägförening, Sanduddens och Småsvalingens samfälligheter, Sanduddens skola och förskola samt Fridas Nykrog). Ekerö kommun är ansvariga för att följa upp och revidera skötselplanerna med 5 års intervall.

Översiktlig beskrivning av området

Historisk och nuvarande markanvändning

Ekerö kommun präglas av isälvsavlagringar med gott om sand i ett kuperat landskap. Området har under lång tid präglats av människan som använt området för odling, bete och för uttag av ved och sand. Delar av det aktuella området var tidigare sand- och grustäkt. Någon täktverksamhet förekommer inte längre. Numera utgörs en stor del av det aktuella området av småhusbebyggelse, längst i norr också av flerfamiljshus och en skola. En större och ett par mindre badplatser finns i området, samt två småbåtshamnar. Ett område omgärdat av tallskog innehåller en restaurang med tillhörande gräsmattor. Nästan alla skogsområden innehåller stigar som används flitigt, vilket innebär att skogsområdena har ett stort värde för det rörliga friluftslivet.

Områdesbeskrivning

Skötselplanområdet ligger på den södra delen av Ekerö, och domineras av småhusbebyggelse i en större, före detta sandtäkt. Stora delar av området visar tydliga spår av täktverksamhet. De dominerande naturtyperna är torr gräsmark på sand- eller

grusunderlag, tallskog samt strandskog. Sandmarken är till stora delar ganska igenvuxen med gräs. På mindre ytor finns dock fortfarande områden som har en värdefull flora och fauna typisk för öppna sandmarker. Delar av tallskogen är ganska ung, men i den södra delen av skötselplaneområdet finns ett ca 8 hektar stort område som består av tallskog som är ca 100 år gammal. Enstaka tallar är betydligt äldre. I västra Sandudden finns en tät strandskog dominerad av lövträd med ett stort inslag av död ved. Sandudden omges av grunda sötvattensbottnar med en värdefull undervattensflora.

Biologiska bevarandevärden

Områdets främsta biologiska värden är förekomsten av den även globalt sett sällsynta växten småsvalting (rödlistad VU). Den lever på vegetationsfattiga bottenar i sött och bräckt vatten. I det aktuella området förekommer småsvalting på tre platser: utanför Sanduddens västra strand, söder och väster om Fantholmen, samt utanför badplatsen Södran. Förekomsten förmodas vara den individrikaste i världen (Naturvårdsverket 2012) och Asknäsviken är ett utpekad Natura 2000-område.

Andra biologiska bevarandevärden är de mycket värdefulla sandmarkerna och dess arter. Torrmarksväxten backtimjan (rödlistad NT) förekommer i området. Här finns också en rad värmekrävande insektsarter som i Sverige annars påträffas endast i de sydöstra delarna, bland annat svartpälsbi (rödlistad VU), kilbi (rödlistad VU), läppstekel (rödlistad NT), mindre blåvinge (rödlistad NT), mindre bastardsvärmare (rödlistad NT), mosshumla (rödlistad NT), mörk glansguldstekel (rödlistad NT), sexfläckig bastardsvärmare (rödlistad NT) och vickerglasvinge (NT). Sand och värme är de nyckelfaktorer som skapar särskilt gynnsamma

förhållanden för boplatser. Den blommande ängen mitt i Sandudden fungerar som födokälla för insekterna och här växer bland annat pimpinell, norsk fingerört, taggsallat, vit sötväppling, sötväppling, getväppling, skogsklöver, rödklöver, humlelusern, blåeld, oxtunga och åkervädd.

Även tallskogen i området har höga naturvärden, speciellt den större tallskogen i östra Sandudden. Den genomsnittliga åldern på tallarna ligger på ca 100 år, men det finns några träd som är betydligt äldre, kanske uppåt 200 år. Området består av tallskog på grusigt-sandigt underlag. Det sandiga underlaget bidrar till ett högt naturvärde, t.ex. genom att ge förutsättningar för sällsynta marksvampar som kräver varma, torra jordar. Där solen kommer åt blottad sand finns också förutsättningar för sandmarksinsekter. Fyra naturvårdsintressanta arter knutna till tall har påträffats i området. Skalbaggarterna svart praktbagge och reliktböck (rödlistad NT) som är knutna till gamla, grova, solexponerade tallar samt svamparna talticka (rödlistad NT) och motaggsvamp (rödlistad NT) som också de är beroende av gamla tallar.

Strandskogen är ett viktigt filter utav avrinningsvatten från bostadsområdet och ger ett bra skydd åt småsvaltingen. Skogen är också en viktig lokal för fågel- och insektslivet. Skogen hyser arter som mindre hackspett (rödlistad NT), grönsångare, härmsångare och näktergal.

Intressen för friluftslivet

Området är lättillgängligt för allmänheten. I skogsområdena finns många stigar som ofta utnyttjas av de närboende för t.ex. motion eller hundrastning. I Sandudden finns två småbåtshamnar med tillsammans bortåt 200 båtplatser. Via småbåtshamnarna är

Mälaren med angränsande vattensystem tillgänglig för båtfolket. Det finns också goda möjligheter till bad. En badplats, Södran, med tillhörande parkeringsplatser, finns i den östra delen av Sandudden.

Pedagogiska bevarandevärden

I området ligger Sanduddens skola och förskola med barn från förskoleålder upp till sjätte klass. Många av de strukturer som finns i området kan användas i undervisningen, t.ex. kan man häva efter vattendjur och studera växter och djur i skogen. Det är också möjligt att studera naturvårdsarbete på nära håll och undervisa om vikten av skydd av hotade arter, bins roll som pollinatörer och den ekosystemtjänst som detta ger, samt åtgärder som man kan göra för att värna djur, växter och deras livsmiljöer.

Skötselplan

Översiktskarta



Figur 1. Kartan visar en översikt över skötselplanens alla områden. Lila färg markerar områden med speciellt höga naturvärden. Mörkgrön färg visar trädklädda naturområden och ljusgrön färg visar öppna områden. Skolgårdar visas i gult och hamn i grått.

Område 1. Tallskog

Area: 3,4 ha

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

Användning: Området används som promenadstråk och ett antal stigar samt en gång- och cykelväg löper genom skogen. Det går en trappa från bostadsområdet på Tallåsen upp till området. Där trappan slutar finns en utsiktsplats med en bänk. Längs den sandiga stigen som löper i kanten mot område 2 finns höga naturvärden.

Beskrivning: Likåldrig, äldre och senvuxen tallskog. I området finns en gravhög (Fantans hög) samt två stigar varav den ena löper genom skogen och den andra löper längs åsen med utsikt över Sandudden. Den sistnämnda stigen är sandig och öppen med mycket solinstrålning. Sandmarksinsekten bivarg har hittats i anslutning till denna stig och här växer även backtimjan i kanten.

Mål: Tallskog innehållande livsmiljöer för arter knutna till gamla, solexponerade träd och död ved. Säker gång- och cykelväg samt säkra och framkomliga stigar.

Genomförda åtgärder: Våren 2016 genomfördes en gallring och röjning av skogen med syfte att öka dess natur- och friluftsvärde. Hösten 2016 togs riskträd bort längs stigen ned mot område 7.

Skötsel: Observera att marklov krävs för fällning av träd större än 25 cm i diameter. Kontinuerlig borttagning av riskträd samt träd som hindrar framkomligheten på stigar. Röjning av lövsly genomförs vart 5:e år. Om ca 20 år genomförs en ny gallring av skogen.



Område 2. Sydvänd slänt ovanför Fantans väg

Area: 0,5 ha

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

Användning: Naturområde med högt värde för sandmarksarter. Farligt att beträda på grund av rasrisk. Denna typ av slänt är karaktärgivande för Sandudden.

Beskrivning: Området består av en grusig-sandig, sydvänd slänt ned mot bostadsområdet längs Fantans väg och Tallåsen. Buskskiktet består främst av unga tallar och lövsly. Fältskiktet är mycket glest och domineras av fårsvingel.

Mål: Grusig-sandig slänt med sandmarksvegetation. Bevara de värdefulla öppna grus- och sandmiljöerna som är gynnsamma för sandmarksinsekter.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Etablering av träd i den branta delen lämnas som erosionskydd. I framtiden kan dock en gallring vara nödvändig för att skapa gläntor och morverka igenväxning.



Område 3. Park och lekplats

Area: 0,6 ha

Skötselansvar: Småvaltingens samfällighet

Användning: Park och lekpark med utsikt över dammen. Promenadstråk och rekreationsområde med bänkar.

Beskrivning: Området består av öppna gräsytor samt planteringar av träd (pil, ek, klibbal), buskar (rosor, havtorn, ölandstok) och perenner (rödclint, åkervädd). I den västra delen av området finns en mindre lekpark.

Mål: Gräsmatta med blommande planteringar med arter anpassade för sandmarker.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Gräsmatta och planteringar sköts som park på vedertaget sätt. Gödsling och bevattning bör undvikas så långt som möjligt.



Område 4. Damm och kanal

Area: 2,0 ha

Skötselansvar: Småsvältingens samfällighet

Användning: Dagvattendamm, vattenrening.

Beskrivning: Dagvattendam med vegetation dominerad av vass, kaveldun och säv. I strandzonen växer arter som svalting, strandlysing och fackelblomster.

Mål: Fungerande dagvattendamm som renar dagvatten från Västra Sandudden innan det når Mälaren.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Sköts enligt skötselplan (Aktbilaga BE2a) i "Anläggningsförrättning berörande Tråkvista 1:313, 1:545-1:673" (Ärendenummer AB08284).



Område 5. Dammens sydvästra strand

Area: 0,1 ha

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

Användning: Promenadstråk längs strandkanten.

Beskrivning: Slyskog av björk och tall på en plan yta av sand och grus mellan dammen och ett äldre tallskogsavsnitt (del av område 7).

Mål: Skapa en öppnare strandmiljö samt en naturlig övergång från stranden till skogen för att minska ”kalhygges” intrycket.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 genomfördes en röjning av sly på den plana delen av stranden. Det gallrades också i slänten. Ett antal unga tallar sparades i slänten för att i framtiden bilda ett naturligt bryn. Ett antal unga björkar sparades också tillsvidare av estetiska skäl.

Skötsel: Observera att marklov krävs för fällning av träd större än 25 cm i diameter. Slyröjning på det plana området genomförs 1 gång per år. En ny gallring bland de karlämnade unga träden i brynet genomförs om 5-10 år. Vid denna gallring tas framför allt björken (som sparats vid gallringen 2016) samt nyuppslag av sly bort.



Område 6. Kattskallefältet

Area: 1,3 ha

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

Användning: Promenadstråk med bänkar och utsikt över sjön. Stranden används för spontanbad. Området har också högt kulturvärde.

Beskrivning: Öppet område bestående av kullersten, även kallade kattskallar. Vegetationen består av knotiga och förkrympta äldre tallar, så kallade martallar (näringsmässigt missgynnad tall) samt några individer av björk och knäckepl. Buskskikt utgörs av enbuskar och fältskiktet är dominerat av ljung. I sydöstra delen finns ett tätare trädbestånd bestående av löv och tall. Området är viktigt som strövområde med öppna stigar och bänkar samt möjlighet till spontanbad.

Mål: Öppet område med en vegetation dominerad av martall.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 genomfördes en borttagning av några större lövträd (björk och pil) samt björksly i det öppna området. Det tätare trädbeståndet i sydöst gallrades också för att gynna tall.

Skötsel: Observera att marklov krävs för fällning av träd större än 25 cm i diameter. Större åtgärder kan kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd. Rójning av lövsly genomförs 1 gång per år. Riskträd utmed gång- och cykelvägen ses över och tas kontinuerligt bort.



Område 7. Strandskog

Area: 7,1 ha

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

Användning: Naturområde med höga naturvärden som fungerar som skyddszon mot Natura 2000-området i område 8. Promenadstråk längs gång- och cykelväg med bänk och några utsiktspunkter mot vattnet med grillplats och spontanbad.

Beskrivning: Tät, olikåldrig och lövdominerad blandskog med stort inslag av död ved. Skogen domineras av asp, björk, al med inslag av tall, gran, sälg, lönn och ask. Tallen växer i den torrare delen mot bostadsområdet och al i den fuktiga delen mot stranden. Skogen hyser ett stort antal fågelarter, bland annat hackspett, skogsduva, grönsångare, härmsångare och näktergal. Området har också en rik svamp-, moss- och lavflora. En stor och välutnyttjad stig som löper genom området. En mindre stig löper ned till en grillplats vid vattnet. En annan mindre stig löper längs ett gammalt järnvägsspår i kanten på området ned till stranden i område 6.

Mål: Lövdominerad blandskog med stort inslag av död ved och en framkomlig, ljus och säker gång- och cykelväg. Fokus ligger på naturvärdet och det är viktigt att bevara skogens mångfald, fr.a. fågelliv, samt att bibehålla skogens funktion som skydd för småsvalting. Området kring stigen och passagera ner mot Mälarens strand sköts så att rekreationsvärdena kring stigmiljön utvecklas.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 genomfördes en slyröjning samt borttagning av riskträd längs gång och cykelvägen (upp till 5

meter in från vägen på södra sidan). Borttagning av större träd (björk, tall och asp varav många i dåligt skick) genomfördes på norra sidan av gång- och cykelbanan där denna angränsar mot bostäder. Frukträd och buskar lämnades kvar men en gallring/utglesning av dessa skedde för att gynna vissa individer. En röjning längs stigen (upp till 5 meter in från stigen) ut mot grillplatsen genomfördes och området längst ned mot vattnet röjdes från sly. En röjning längs stigen (upp till 5 meter in från stigen) ned mot stranden i område 6 genomfördes. En slyröjning genomfördes framför bänken på ett 15 meter brett område ut till vassen. Gran som växte inne i lövskogsbeståndet togs till stor del bort för att gynna lövträden.

Skötsel: Observera att marklov krävs för fällning av träd större än 25 cm i diameter i området närmast stigen och för alla träd oavsett diameter i övriga delar av området (se detaljplan). Större åtgärder kan även kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd samt ett samråd med Länsstyrelsen då vattenområdet utanför avdelningen omfattas av ett natura 2000-område. Större delen av skogen lämnas av naturvårdsskäl till fri utveckling. En slyröjning utmed gång och cykelvägen (5 meter in från vägen) genomförs 1 gång per år. Riskträd utmed gång- och cykelvägen ses över och tas kontinuerligt bort. Område 7a: Stigen (5 meter in från stigen på båda sidor) ut mot grillplatsen samt området längst ned mot vattnet slyröjs en gång per år. Det öppna området med gräs längst ned mot vattnet klipps (med slätterbalk eller liknande) en gång per år. Område 7b: Området framför bänken ut till vassen slyröjs 1 gång per år (vassen får dock inte röras). Område 7c: En röjning längs stigen (5 meter in från stigen på båda sidor) ned mot stranden i område 6 genomförs 1 gång per år.



Område 8. Sötvattensmiljö med småsvalting

Area: 19,8 ha

Skötselansvar: Länsstyrelsen Stockholms län

Användning: Natura 2000-område, skydda småsvalting.

Beskrivning: Natura 2000-området Asknäsviken sträcker sig mellan Ekerö kyrka och Ekerö Båtklubbs båthamn. Området är inrättat för att skydda vattenväxten småsvalting som är rödlistad (VU). Asknäsviken är förmodligen den individrikaste lokalen för småsvalting i hela världen (Naturvårdsverket 2012). Natura 2000-området består av två separata delområden – ett större område i själva Asknäsviken och ett mindre i vattenområdet strax väster om Sandudden. Huvuddelen av stranden kantas av täta bälten av vass, säv och smalkaveldun. Härslinga, hornsärv och smal vattenpest dominerar på större djup (ca 1-4 m). På grundare vatten hittas en artrik floramed arter som strandpryl, nålsäv, strandranunkel, korsandmat, gräsnate, höstlänke, härsärv, borstnate och ålnate.

Mål: Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att skapa goda förutsättningar för småsvaltingen att kunna fortleva i området och vara livskraftig.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: För restaureringar av livsmiljöer, skötsel av livsmiljöer, uppföljning av skötselåtgärder och inventeringar av småsvalting hänvisas till Länsstyrelsen Stockholms läns dokument "Asknäsviken SE0110377, Bevarandeplan för Natura 2000-område" (<http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura2000/Asknasviken.pdf>).



Område 9. Sötvattensmiljö med småsvalting

Area: 1,6 ha

Skötselansvar: Länsstyrelsen Stockholms län

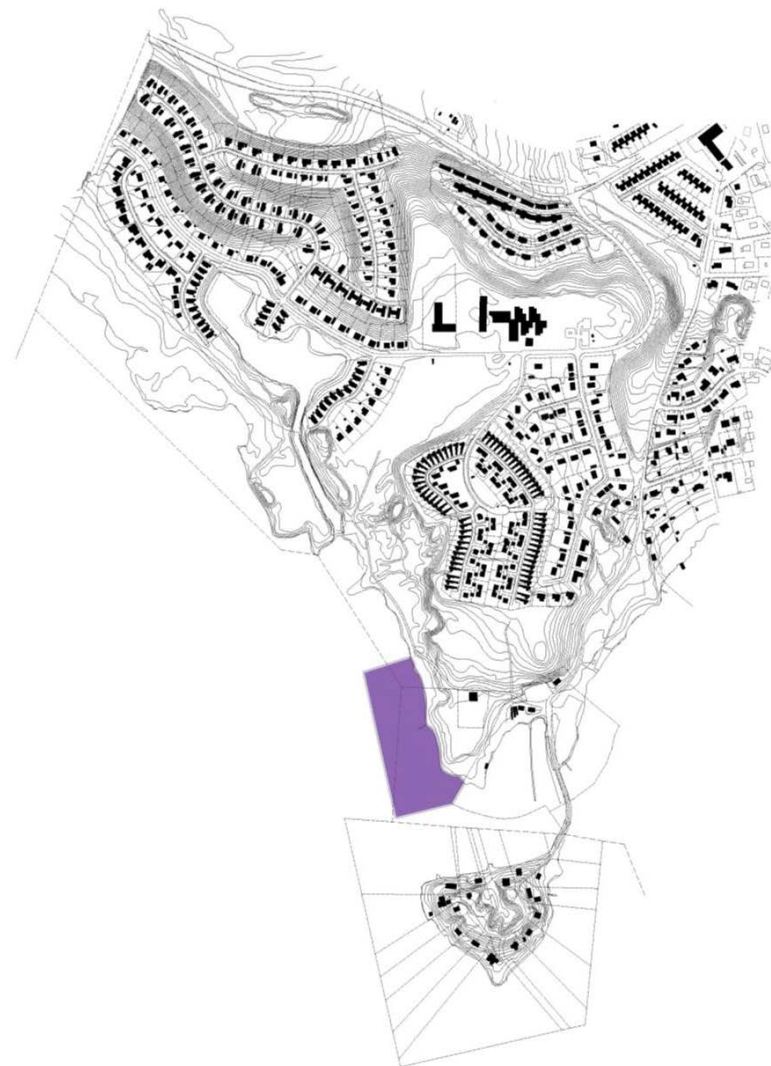
Användning: Natura 2000-område, skydda småsvalting.

Beskrivning: Området omfattas av den östra delen av Natura 2000-området Asknäsvisken (kod SE0110377) som upprättats för förekomsten av småsvalting. Området består av den grunda, strandnära delen av Kyrkfjärden, som är en del av Mälaren. Bottensubstratet domineras av lerblandad sand med inslag av sten och grus. Närmast stranden finns en smal bård av bladvass och säv. Något större områden med bladvass förekommer också. I vattnet och vid stranden finns också styvt braxengräs, gräsnete, ålnate, borstnate, nålsäv, säv, vattenpilört, hårslinga, strandpryl och glanslinke.

Mål: Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att skapa goda förutsättningar för småsvaltingen att kunna fortleva i området och vara livskraftig.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: För restaureringar av livsmiljöer, skötsel av livsmiljöer, uppföljning av skötselåtgärder och inventeringar av småsvalting hänvisas till Länsstyrelsen Stockholms läns dokument "Asknäsvisken SE0110377, Bevarandeplan för Natura 2000-område" (<http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura2000/Asknasvisken.pdf>).



Område 10. Tallridå

Area: 0,2 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Strövområde med gång och cykelväg samt en parallellt gående stig. Fungerar som en skärm mellan väg och bostadsområde.

Beskrivning: Området består av en bård av tall samt en sandig stig. Fältskiktet domineras av fårsvingel tillsammans med blommande växter så som lingon, ljung, mjölon och rölleka, vilka är värdefulla näringsresurser för traktens vildbin. I området finns det sällsynta svartpälsbiet (rödlistad VU).

Mål: Bård av tall som skärmar av bostadsområdet från vägen. Säker gång- och cykelväg. Solexponerade gamla tallar.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Riskträd utmed gång- och cykelvägen ses över och tas kontinuerligt bort. Förbuskning mellan tallarna (främst lövsly av björk och asp) tas bort med jämna mellanrum (vart 5:e år). Enstaka tallar lämnas för återväxt men ytan bör hållas relativt öppen för att gynna svartpälsbiet.



Område 11. Sydvänd slänt ovanför Mälarvyn

Area: 0,2 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

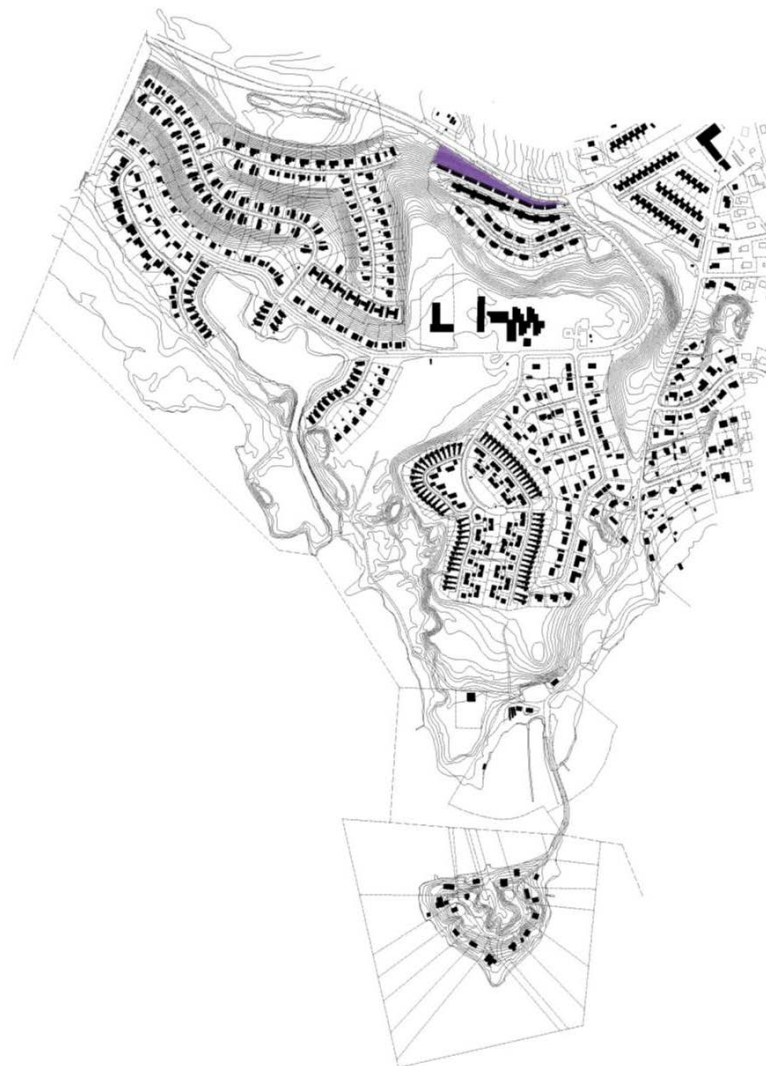
Användning: Naturområde med högt värde för sandmarksarter. Farligt att beträda på grund av rasrisk. Denna typ av slänt är karaktärgivande för Sandudden. I plankartan är området markerat som "tall" och ska enligt planbestämmelse bevaras som barrskog.

Beskrivning: Området består av en grusig-sandig, sydvänd slänt ned mot bostadsområdet längs Mälarvyn och Sjöutsikten. I området finns det sällsynta svartpälsbiet (rödlistad VU). Buskskiktet består främst av ung tall samt lövsly. Fältskiktet är glest och domineras av fårsvingel med inslag av olika fibblor, gullris, harklöver, lupin och röllika.

Mål: Grusig-sandig slänt med blommande buskar och god tillgång på blommande örter.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Ytan bör hållas relativt öppen för att gynna svartpälsbiet. Tallbeståndet bör därför inom de närmsta åren glesas ut genom gallring och kvarvarande tallar toppas så att tillväxt på höjden förhindras och tallen antar formen av buskar. Tallarna toppas igen med jämna mellanrum (vart 5:e år) för att bibehålla buskformen. Nyetablering av träd röjs bort med jämna mellanrum (vart 5:e år).



Område 12. Grönområden Mälurvyn/Sjöutsikten

Area: 0,5 ha

Skötselansvar: Mälarsjöparkens, Mälarutsiktens och Sjöutsiktens samfällighetsföreningar

Användning: Kvartersmark för boende.

Beskrivning: Området består av mindre grösytor samt planteringar mellan bostadshusen.

Mål: -

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: För information, kontakta Mälarsjöparkens, Mälarutsiktens och Sjöutsiktens samfällighetsföreningar.



Område 13. Gammal täktbotten och sydvänd slänt

Area: 1,7 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Naturområde med strövstigar samt äng med värdefulla blomresurser för insekter.

Beskrivning: Området består av en äng som domineras av gräs och grövre örter. I den sydvända slänten växer blommande örter så som blåeld, gråfibbla, harklöver, vitklöver, oxtunga, röllika och åkervädd. På den plana delen av området växer bland annat pimpinell, norsk fingerört, taggsallat, vit sötväppling, sötväppling, getväppling, skogsklöver, rödklöver, humlelusern, blåeld och oxtunga. Den ostvända slänten (13 a) domineras av grövre örter så som gråbo, renfana, ryssgubbe, åkertistel och vägtistel. I denna slänt finns även ett glest träd- och buskskikt bestående av yngre asp, björk, viden och tall samt björnbär.

Mål: Blomrik äng som tjänar som födosökslokal för svartpälsbi och andra sandmarksinsekter.

Genomförda åtgärder: Sensommaren 2016 genomfördes lieslätter på den plana delen av området. Det avslagna materialet samlades ihop och transporterades bort.

Skötsel: Vegetationen slätas 1 ggr/år med slätterbalk (eller motsvarande) sent på säsongen, tidigast i början av augusti då de flesta örterna blommat över. Området kan med fördel delas in i två eller tre skiften där ett respektive två skiften per år slätas. Det avslagna materialet samlas ihop och transporteras bort. Den ostvända slänten (11 a) röjs från björk, asp och tall före slätter.



Område 14a-b. Unga tallbestånd

Area: 0,4 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Erosionsskydd i slänt

Beskrivning: Området består av två bestånd av yngre tall. I områdena finns också enstaka yngre asp, björk, sälg och videbuskar. Sälg och vide är viktiga näringsresurser för väraktiva insekter.

Mål: Erosionsskydd i de branta slänterna.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Området gallras inom 5-10 år så att kvarvarande tallar har plats att växa till sig. Ett tillräckligt stort antal tallar sparas för att undvika erosionsproblem.



Område 15. Gallrade tallbestånd

Area: 0,7 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Naturområde med högt värde för sandlevande insekter.

Beskrivning: Området består av ett glest bestånd av yngre tall samt sälg och videbuskar. Markskiktet består av relativt öppen sand med ett glest vegetationsskikt av gräsarten färsvingel. Ett antal andra sandmarksväxter, bl.a. backtimjan, finns spridda i området. Det främsta naturvärdet finns i de öppna sandytorna, som är livsmiljö för sandlevande insekter. I området finns förekomster av det sällsynta svartpälsbiet (rödlistad VU).

Mål: Slänt med lägivande buskar av tall samt en sparsam markvegetation dominerad av sandmarksväxter där det finns tillgång till solexponerade gläntor med ett varmt mikroklimat som är lämpliga boplatsmiljöer för svartpälsbi och andra krävande sandinsekter.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 gallrades tallbeståndet för att skapa gläntor. Sälg och vide sparades delvis som nektarresurs för våraktiva insekter. De kvarvarande tallarna toppades (i de fall det var möjligt) så att tillväxt på höjden hämmas och tallen antar formen av buskar.

Skötsel: Nyetablering av tall, björk och asp röjs bort (vart 5:e år). Tallarna toppas igen med jämna mellanrum (vart 5:e år, i samband med styröjningen) för att bibehålla buskformen.



Område 16. Slänt norr om skolan

Area: 0,5 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Naturområde med boplatser samt blomresurser för bin och andra sandlevande insekter. Används som lekyta av skolbarnen (vilket resulterar i stora erosionsproblem) och innehåller flera stigar.

Beskrivning: Området består av en sandig slänt strax norr om skola och skolgård. Slänten är bitvis beväxt med gräs men det förekommer även större ytor med öppen sand. I dagsläget tjänar området förmodligen som boplatser för vildbin och andra steklar. I området finns det sällsynta svartpälsbiet (rödlistad VU). Området är hårt utsatt för slitage av skolbarnen.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Ny detaljplan (utbyggnad av skola) är under utarbetande och åtgärder görs förslagsvis i samband med utbyggnaden. Slänten bör skyddas från ytterligare slitage genom inhängning till dess att viss vegetation hunnit etablera sig. Slänten får dock inte täckas helt med vegetation (eller annat erosionsskydd, t.ex, täckduk) med hänsyn till förekomsten av svartpälsbi och artens behov av öppen sand. Åtgärder i slänten som kan påverka svartpälsbiet ska samrådats med länsstyrelsen.



Område 17. Västvänd slänt vid Sanduddsvägen

Area: 0,5 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Lekyta för barnen samt naturområde med blomresurser för bin och andra insekter.

Beskrivning: Området består av en grässlänt upp mot Sanduddsvägen i sydost och öster, samt upp mot en parkeringsplats i norr. I den östra delen växer en del tall och björk. Enstaka yngre sälg och fruktträd växer också i området. Buskskiktet består av flikbjörnbär, nypon, oxbär, slån, snöbär, spirea, surtorn och ärtbuske. Fältskiktet domineras av gräs med inslag av örter, t.ex. backlök, blåeld, kanadensiskt gullris, gulmåra, morot, renfana, revfingerört, ryssgubbe, rödklöver, röllika, vitklöver, vit sötväppling och äkta johannesört. Den tämligen rika förekomsten av blommor är en viktig näringsresurs för pollinerande insekter.

Mål: Örtrik gräsmark med rik blomning.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Ny detaljplan (utbyggnad av skola) är under utarbetande och åtgärder görs förslagsvis i samband med utbyggnaden. De unga träden tas bort, med undantag för sälg och fruktträd som sparas. Buskar lämnas kvar med undantag för vresros och flikbjörnbär som helt röjs bort. Vegetationen slätts därefter 1 ggr/år med slätterbalk (eller liknande) sent på säsongen, tidigast i början av augusti då de flesta örterna blommat över. Det avslagna materialet samlas ihop och transporteras bort.



Område 18. Dunge med tall och björk

Area: 0,3 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Skogsdunge med rum för lek.

Beskrivning: Området består av en mindre trädunge med yngre tall och björk. Enstaka sälg finns också i området, vars blommor är en viktig näringsresurs för våraktiva insekter. Området sluttar ned mot sydväst.

Mål: En blandskogsdunge med gläntor som fungerar som lekutrymme för barnen.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Ny detaljplan (utbyggnad av skola) är under utarbetande och åtgärder görs förslagsvis i samband med utbyggnaden. Dungen gallras inom det närmsta året så att gläntor skapas. Ytterligare gallring av björk och tall efter ca 10 år.



Område 19. Blandskog vid Fantholmsvägen

Area: 3,7 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Strövskog med ett stort antal stigar.

Beskrivning: Området består av en blandskog (tall, asp, björk, gran, sälg och körsbär) med ett buskskikt av tall- och granföryngring, lövsly, nypon, vide och hassel. Delar av området sluttar mycket brant ner mot Sanduddsvägen. I den norra delen finns en frekventerad stig som svänger ner mot söder, parallellt med Fantholmsvägen. I ett par aspar finns hackspetthål. I en solexponerad gammal tall finns kläckhål av svart praktbagge och spår av den ovanliga skalbaggen myskbock kan ses i några av sälgstammarna.

Mål: Tallskog med lövinslag, där delarna på plan mark fungerar som aktivitetsskog. Stigar utgör ett viktigt inslag.

Genomförda åtgärder: Våren 2016 genomfördes en gallring av björk, lövsly, gran och tall samt en slyröjning längs stigarna. Riskträd och nedfallna träd i anslutning till stigarna togs bort.

Skötsel: En slyröjning längs Fantholmsvägen ca 3 m in från väggkant genomförs varje år för att öka trafiksäkerheten. Slyröjning längs den större stig som går i den norra delen av området mellan Ekerövägen och Fantholmsvägen genomförs vart 5:e år. Riskträd tas kontinuerligt bort och stigar hålls fria från nedfallna träd och grenar. Gallring av björk, lövsly, gran och tall (ej sälg) genomförs om 10-20 år, men det är viktigt att spara träd för återväxt.



Område 20. Pysslingen förskolor Sandudden

Area: 0,7 ha

Skötselansvar: Pysslingen förskolor

Användning: Förskola med lekyta för barnen.

Beskrivning: Förskola med tillhörande skolgård.

Mål: -

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: För information, kontakta Pysslingens förskolor.



Område 21 Skolgård Sanduddens skola

21a. Skogsdunge vid förskola

Skötselansvar: Ekerö kommun (Fastighetskontoret)

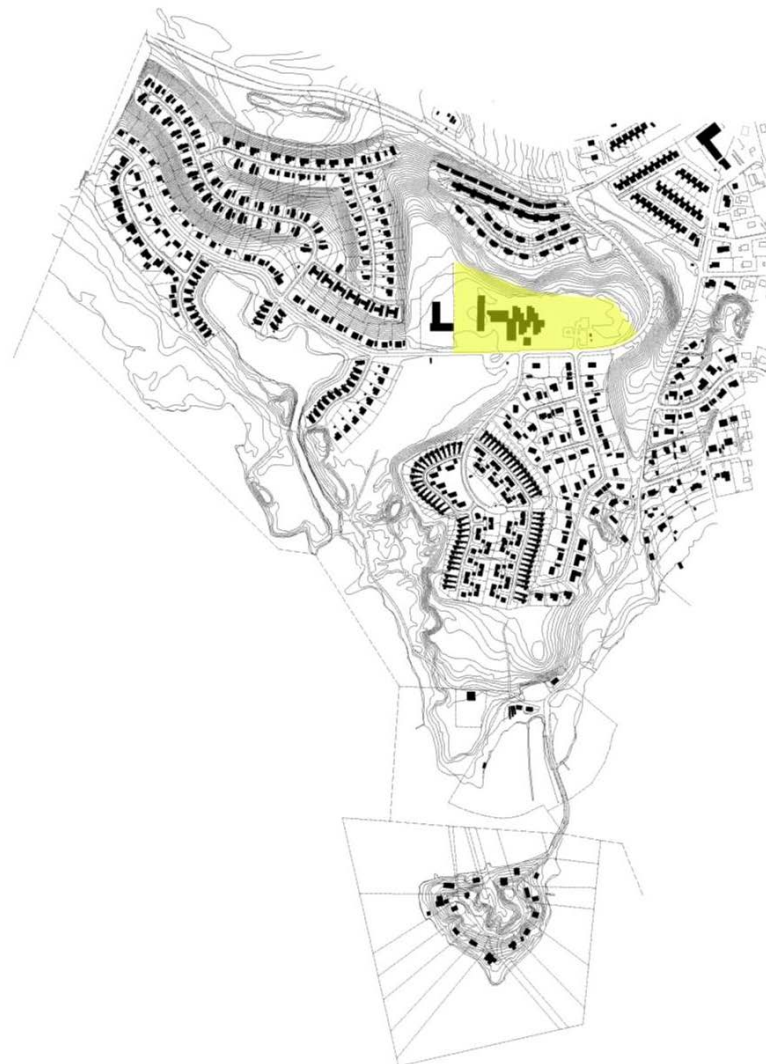
Användning: Skogsdunge med rum för lek.

Beskrivning: Området i anslutning till förskolans tomt består av en mindre trädunge med yngre tall, björk och sälg.

Mål: En blandskogsdunge med gläntor som fungerar som lekutrymme för barnen.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 genomfördes en gallring för att skapa rum i skogen.

Skötsel: Områden med ett ungt trädskikt av tall gallras igen om 10-20 år.



21b. Planteringar norr om skolan

Skötselansvar: Ekerö kommun (Fastighetskontoret)

Användning: Erosionsskydd samt blomresurs och dekoration.

Beskrivning: Området består av planteringar av rönn, spirea, nypon och vresros. Dessa arter är viktiga näringsresurser för pollinerande insekter. Vresros är dock en invasiv art som ställer till stora problem framför allt i sandmarker där den sprider sig mycket snabbt med hjälp av rotskott och tränger undan all annan vegetation. I planteringen har också enstaka småtallar samt några små aspar och sälgar etablerat sig. I dagsläget används området också för lek, vilket leder till problem med erosion.

Mål: Plantering av träd och buskar med huvudsyftet att binda sand så att den i mindre omfattning hamnar på skolgården. Ingående arter kan med fördel vara rönn, spirea och nypon samt någon ytterligare ros, t.ex. stenros, äppelros, luddros eller hartsros (ej vresros).

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Ny detaljplan (utbyggnad av skola) är under utarbetande och åtgärder görs förslagsvis i samband med utbyggnaden. Slänten återställs genom att sanden grävs upp och återbördas till de övre delarna av slänten. Slänten planteras med lämplig vegetation för att binda sanden. Förslagsvis används torrängsarter av gräs och örter. Tall, asp, sälg och vresros som har etablerat sig i planteringen tas bort. Kompletterande plantering av de nu förekommande arterna rönn, spirea och nypon sker där det behövs.

21c. Blomlådor i anslutning till skolan

Skötselansvar: Ekerö kommun (Fastighetskontoret)

Användning: Pedagogiskt hjälpmedel, blomresurs för pollinatörer och dekoration.

Beskrivning: Området består av blomlådor placerade i anslutning till skolbyggnaderna. Naturvärdet består i blommande buskar och örter som fungerar som näringskälla för traktens blombesökande insekter, t.ex. vildbin och dagfjärilar.

Mål: Blomlådor med en blandning av bärande buskar samt perenna örter och ris.

Genomförda åtgärder: Hösten 2015 luckrades och näringsberikades jorden i tre av fyra blomlådor. Befintliga vinbärsbuskar samt apalar lämnades kvar och beskars. Runt vinbärsbuskarna planterades smultron som marktäckare. Den nordvästra blomlådan kompletterades med kryddväxter (oregano, lavendel, timjan, rosmarin, isop och salvia) samt gräslök. I den nordöstra lådan togs två buskar av liguster bort och ersattes med kryddväxter (som ovan) samt gräslök. I den sydöstra blomlådan kompletterades vinbärsbuskarna med plantering av mullbär samt kanadensiska blåbär och smultron. Den sydöstra blomlådan som endast innehåller en häck av liguster lämnades intakt. Sommaren 2016 fylldes blomlådorna efter behov på med växter enligt ovan.

Skötsel: Till löpande skötsel hör vattning och gödsling vid behov samt normal skötsel av buskartade perenner, t.ex. beskärning, bortrensning av döda kvistar, omplantering och delning av plantor när de börjar bli för stora för blomlådorna.

Område 22. Öppen gräsyta

Area: 2,8 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Öppen gräsyta som används för diverse aktiviteter, bl.a. lek med hund, bollspel m.m.

Beskrivning: Området består av en större gräsyta söder om Sanduddsvägen. Inom området finns två fotbollsmål som är uppsatta av Ekerö kommun och för vilka kommunen ansvarar. I den östra kanten finns en grusad stig som leder ned mot en småbåtshamn (område 28). Trädsnittet består av några grupper planterade träd, i väster björk och i öster sälg och fruktträd. Längs Sanduddsvägen i norr växer en rad planterade oxlar. Sälger, oxel och fruktträd erbjuder blommor för pollinerande insekter. Oxlarnas och fruktträdens bär är också en resurs för fåglar under höst och vinter. Fältsnittet består av en gräsmatta.

Mål: Öppen, välskött gräsmatta som kan tjäna som plats för diverse aktiviteter.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Gräsmattan klipps 4 gånger per år, busk- och trädplanteringarna beskåras vid behov.



Område 23. Glänta med getväppling

Area: 0,05 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

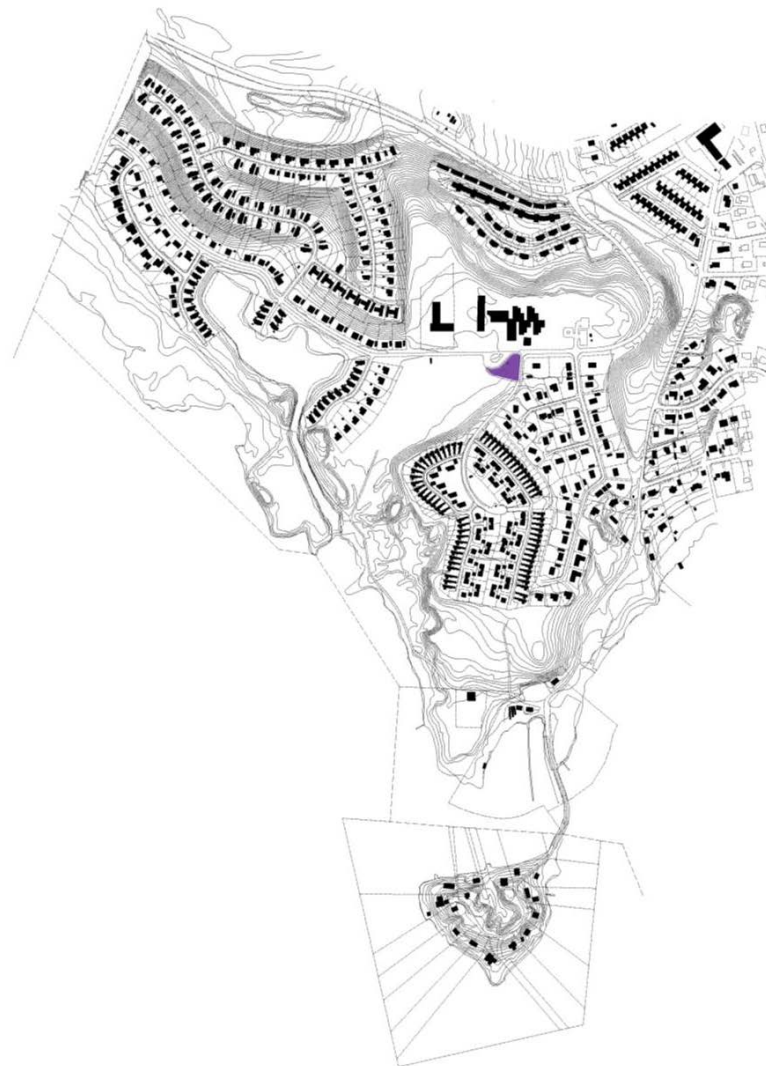
Användning: Naturområde med boplatser samt blomresurser för mindre blåvinge.

Beskrivning: Området består av glesväxt torrmark samt en äng med visst uppslag av träd och blommande buskar som skapar ett vindskydd runt ängen. I området närmast Stenslingan växer getväppling och här finns en population av mindre blåvinge.

Mål: Glänta med getväppling i området närmast Stenslingan för att gynna mindre blåvinge.

Genomförda åtgärder: En försiktig slyröjning genomfördes för att öppna upp ytan med getväppling där mindre blåvinge hittats.

Skötsel: Nyetablering av träd röjs bort med jämna mellanrum (vart 5 år). Det är dock viktigt att träd och buskar som utgör vindskydd runt gläntan lämnas kvar.



Område 24. Blandskog i nordvästvänd slänt

Area: 0,5 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Naturområde med boplatser samt blomresurser för bin och andra sandlevande insekter. Avgränsning mellan Stenslingen och område 20.

Beskrivning: Området består av en nordvästvänd slänt ner mot en öppen gräsyta (område 20). Området utgör ett gränsområde mellan den öppna gräsytan och bostäderna på Sanduddsvägen och Singelgränd. Trädsnittet domineras av ung tall med ett litet inslag av ung björk. Buskskiktet är tätt och består främst av tallföryngring, tillsammans med vide, sälg, lövsly och nypon. Sandmarksarterna värsidenbi och backtimjan har observerats i slänten närmast tallskogen.

Mål: Välskött skogsparti som fungerar som avgränsning mellan Stenslingen och område 20.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Området lämnas för fri utveckling. Riskträd tas kontinuerligt bort.



Område 25. Gräsyta och planteringar

Area: 0,1 ha

Skötselansvar: Sanduddens samfällighetsförening

Användning: Park, parkeringsytor samt blomresurs.

Beskrivning: Området består av parkeringsplatser, planteringar, gräsytor och en mindre byggnad. Ett antal prydnadsträd finns planterad i området, bland annat plommonträd och en oxel. Buskskiktet består främst av vresros. Gräsytorna består av torräng vilken innehåller rikligt med blommande örter så som kärringtand, rödklöver, vitklöver, rölleka, förgätmigej och ullört.

Mål: Grönyta med blommande inslag i gräsmatta samt blommande buskar och träd.

Genomförda åtgärder: -

Åtgärder: Gräsmatta och planteringar sköts som park på vedertaget sätt. Gödning och bevattning bör undvikas så långt som möjligt.



Område 26. Liten torräng

Area: 0,05 ha

Skötselansvar: Sanduddens samfällighetsförening

Användning: Naturområde med blomresurser.

Beskrivning: Området består av en liten gräsmark. Trädskiktet består av några unga rönnar och körsbärsträd. Buskskikt saknas. Fältskiktet domineras av fårsvingel. Marken är mager utan någon egentlig igenväxning. Detta gör att det är gott om småväxta örter, t.ex. brudbröd, gråfibbla, femfingerört, äkta johannesört, harmynta och vitklöver. Naturvärdena består i den torrängsflora som finns i gräsmarken, med t.ex. brudbröd, gråfibbla och harmynta. Den här typen av gräsmark är värdefull för många sandmarksinsekter.

Mål: Gräsyta med blomrik torrängsvegetation samt blommande träd.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: För att bibehålla inslaget av blommande örter slätas området sent på säsongen, gärna så sent som i början av augusti då de flesta örterna blommat över. Det traditionella redskapet vid slätter är lie men det går också att använda slätterbalk eller röjsåg. Det avslagna materialet samlas ihop (med kratta eller räfs) och transporteras bort.



Område 27. Tallskog

Area: 6,8 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Naturområde med höga naturvärden. Området används som promenadstråk och ett antal stigar samt en gång- och cykelväg löper genom skogen. Skogen används också som skolskog av Sanduddens skola.

Beskrivning: Området består av äldre, likåldrig tallskog på grusigt-sandigt underlag med ett fältskikt av ris och gräs. Området är viktigt för det rörliga friluftslivet. I den nordvästra delen finns tydliga spår av gammal täktverksamhet och här är marken starkt kuperad. Längst i norr finns ett område med tallföryngring i anslutning till stigen som leder ner mot småbåtshamnen (område 28). Området har under 2015 röjts olovligt och allt sly och mindre träd har tagits ned. På grund av den hårda slyröjningen har en mängd flerstammiga individer bildats vilket ökat problemet med igenväxning. Slyröjningen har också resulterat i att inga nya tallar för återväxt kunnat komma upp och skogen saknar varierad åldersstruktur.

Mål: Tallskog innehållande livsmiljöer för arter knutna till blottad sand, gamla, solexponerade träd och död ved. Säkra och framkomliga stigar samt stimulerande miljöer för friluftsliv.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 genomfördes en borttagning av riskträd i området.

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då området

omfattas av strandskydd. Med ca 5 års mellanrum kontrolleras uppslaget av löv och tall och en slyröjning genomförs vid behov. Ett tillräckligt stort antal tallar sparas dock för att säkra tallbeståndet även i framtiden genom att skapa ett mångåldrigt och varierat bestånd. Enbuskar lämnas orörda. Träd som faller lämnas i området för att öka mängden död ved. Träd som faller över eller i anslutning till väg eller stig ska dock tas bort och läggas längre från stigen. Träd som dött på rot sparas som högstubbe. Döda grenar som sträcker sig ut över stigar eller andra platser där människor ofta rör sig tas bort. De unga tallarna i norra delen av området tillåts att växa upp till mogen tallskog. En gallring av den unga tallskogen kan med fördel genomföras i framtiden.



Område 28a-b. Äldre tallar

Area: 1,0 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

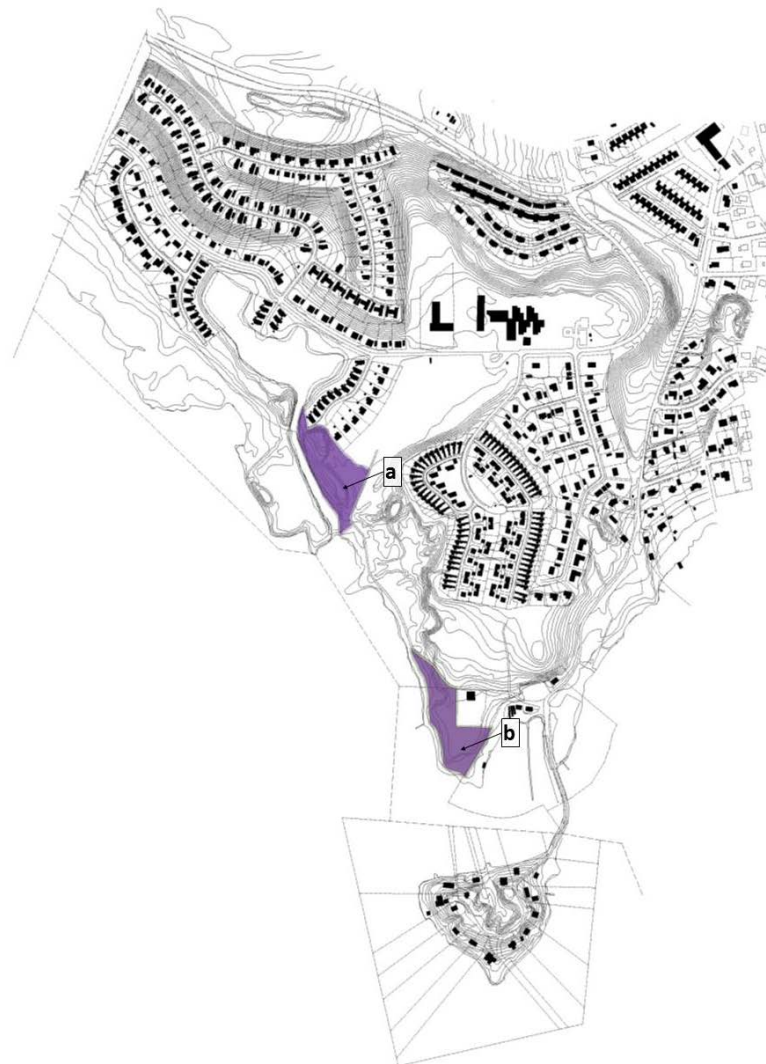
Användning: Naturområde med höga naturvärden kopplade till de äldre tallarna.

Beskrivning: Området består av två delområden med tallskog innehållande ett antal mycket värdefulla äldre tallar av en ålder på mellan 150-200 år. I området finns skalbaggsarterna svart praktbagge och reliktböck (rödlistad NT) vars larver lever i barken solexponerade och gamla tallar. Även svamparna tallticka (rödlistad NT) och motaggsvamp (rödlistad NT) har hittats i området.

Mål: Tallskog innehållande livsmiljöer för arter knutna till gamla, solexponerade träd och död ved.

Genomförda åtgärder: Hösten 2016 togs sly och beskuggande träd bort runt de gamla tallarna för att öka solinsläppet.

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd. Med ca 5 års mellanrum kontrolleras uppslaget av sly och en ny röjning genomförs vid behov. Det är extra viktigt att hålla öppet runt de gamla tallarna. Ett tillräckligt stort antal smätallar sparas dock för att säkra tallbeståndet även i framtiden genom att skapa ett mångåldrigt och varierat bestånd. Träd som faller lämnas i området för att öka mängden död ved. Träd som dött på rot sparas som högstubbe.



Område 29. Strandskog

Area: 0,8 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Området används som promenadstråk, en gång- och cykelväg löper mellan strandskogen och område 27.

Beskrivning: Området består av en bård av skog dominerad av klibbal och björk. Död ved förekommer i form av bäverfällda aspar, grov grenved av pil och några klibbalstubbar. Området i anslutning till gång- och cykelvägen röjdes fram till 2015 olovligt och allt sly samt mindre träd togs ned. På grund av detta har en mängd flerstammiga individer bildats vilket ökat problemet med igenväxning.

Mål: Lövridå mot Mälaren i nord, naturlig strandskog i söder. I anslutning till gång- och cykelvägen tillåts nya träd att komma upp, men området hålls relativt öppet. I den södra delen av området hålls stigen öppen, men i övrigt lämnas skogen till fri utveckling.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd. Området i anslutning till gång- och cykelvägen tillåts återhämta sig. Efter några år (ca 5 år) kan en första gallring ske där några stammar tas ned och övriga lämnas till återväxt (en stam för varje individ). Området runt gång- och cykelvägen samt stigen slyröjs sedan med jämna mellanrum (vart 5-10 år).



Område 30. Sanduddens småbåtshamn

Area: 0,6 ha

Skötselansvar: Småbåtsklubben Sandgrynnan

Användning: Enligt avtal mellan Ekerö kommun och Småbåtsklubben Sandgrynnan (KS16/141 – 253) upplåter kommunen till arrendatorn rätt att nyttja området för ändamålet småbåtshamn. Arrendetiden är 15 år räknat från tillträdesdagen 2016-10-01.

Beskrivning: Området består av en småbåtshamn med bryggor och mindre ytor för uppställning av båtar. Smäsvalting (rödlistad EN) har påträffats strax utanför småbåtshamnen.

Mål: Småbåtshamn där så stor hänsyn som möjligt tas till miljön. Enligt de gällande bestämmelserna i detaljplan ska marken vara planterad med träd och buskar anpassade till angränsande naturområde. Verksamheten bör anpassas till förekomsten av smäsvalting.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd. Arrendatorn är enligt avtalet skyldig att hålla arrendestället i väl värdat skick. Arrendatorn är medveten om de restriktioner som gäller enligt detaljplan och ansvarar för att verksamheten inte påverkar eller försvårar framkomligheten på allmän plats. (KS16/141 – 253)



Område 31. Öppen yta i tallskog

Area: 0,3 ha

Skötselansvar: Nykrog

Användning: Restaurangverksamhet.

Beskrivning: Området består av en öppen yta i tallskogen (område 26) i anslutning till en restaurang, Nykrog. Den öppna ytan används sommartid bl.a. som uteservering. Trädskiktet består av en del äldre tall i kanterna samt asp och björk i den östra kanten. Tallarna har en hög ålder, ca 150 år, och är biologiskt värdefulla. Buskskikt saknas. Fältskiktet består till största delen av en klippt gräsmatta. Den öppna ytan skapar solexponerade brynmiljöer vilket är gynnsamt för många organismer knutna till gammal tall.

Mål: Öppen yta knuten till verksamhet, som i dagsläget är en restaurang, med solbelysta, äldre tallar.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Normal trädgårdsskötsel. De äldre tallarna lämnas orörda (åtgärder på dessa träd ska samrådats med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § i miljöbalken). Området runt de äldre tallarna kan med fördel slyröjas så att de äldre träden står solbelysta.



Område 32. Småbåtshamn, Ekerö båtklubb

Area: 4,0 ha

Skötselansvar: Ekerö båtklubb

Användning: Småbåtshamn och båtuppläggningsplatser.

Beskrivning: Området består av en småbåtshamn med plats för ca 120 fritidsbåtar. Till området hör också ytor för uppläggning av båtar, samt vägar och några byggnader.

Mål: -

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: För information, kontakta Ekerö båtklubb



Område 33. Grönområde och badplats på Fantholmen

Area: 0,7 ha

Skötselansvar: Fantholmens tomtägarförening

Användning: Kvartersmark för boende.

Beskrivning: Området består av tallskog i en gammal grustäkt i mitten av Fantholmen samt en mindre badplats på den nordöstra delen av Fantholmen

Mål: -

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd. För information, kontakta Fantholmens tomtägarförening.



Område 34. Blandskog

Area: 0,7 ha

Skötselansvar: Närlunda vägförening

Användning: Området används som promenadstråk och en stig löper genom skogen.

Beskrivning: Området består av blandskog som ligger mellan bebyggelse och Fantholmsvägen. Området är kuperat och i den östra delen finns en ravinliknande bildning. Mellan Fantholmsvägen och Krossvägen går en stig genom området. Trädsnittet består av tall, björk, asp, gran, körsbär och sälg. Några grövre individer av asp och tall förekommer.

Mål: Granfri blandskog med säker och framkomlig stig.

Genomförda åtgärder: Våren 2017 genomförde Närlunda vägförening en slyröjning och gallring i området.

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då delar av området omfattas av strandskydd. Området närmast stigen (upp till 2 meter från stigen) slyröjs med jämna mellanrum (vart 5:e år). En ny gallring genomförs om 5-10 år. Sälg och körsbär samt de större asparna sparas. Granföryngringen tas bort. Träd som fallit över eller i anslutning till stigar tas bort och läggs längre från stigen. Träd som dött på rot sparas som högstubbe. Döda grenar som sträcker sig ut över stigar tas bort.



Område 35. Badplatsen Södran

Area: 1,5 ha

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

Användning: Badplats.

Beskrivning: Området består av en badplats med tillhörande parkeringsplatser, byggnader, lekplats, utegym, hopptorn och tillfartsvägar. Den södra delen är trädbevuxen. Trädskiktet är tätast i den södra delen och består av tall, klibbal, björk, asp, sälg och körsbär. Även i den norra kanten finns en bård av yngre träd. Nere vid vattnet växer ett antal pilar med stamdiametrar på 3-6 dm. I pilveden finns gnagspår av den ovanliga skalbaggen myskbock. Buskskiktet är begränsat och består av lövsly, några mindre granar och tallar samt planterade buskar vid infarten. Fältskiktet domineras av gräs. Ett par av pilarna är ihåliga och hackspetthål förekommer.

Mål: Välskött badplats som inbjuder till bad och andra fritidsaktiviteter samt en välskött trädmiljö.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Observera att större åtgärder samt nedtagning av värdefulla träd kan kräva en strandskyddsdispens då området omfattas av strandskydd. Slyröjning i grön remsa genomförs varje år. Det sker också en kontinuerlig borttagning av riskträd. Daglig skötsel av badplatsen under badsäsongen (15 maj – 15 september).



Område 36. Förekomst av småsvalting vid Södran

Area: -

Skötselansvar: Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret)

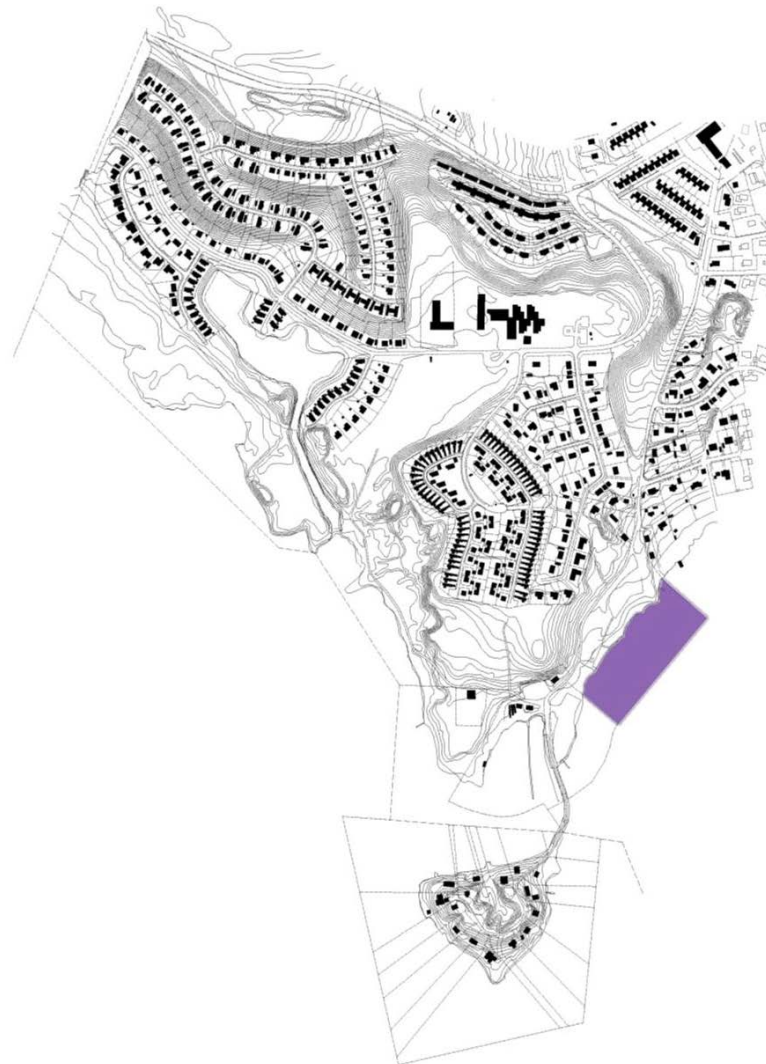
Användning: Badplats

Beskrivning: Vattenområde tillhörande badplatsen Södran (område 33). Området består av två förekomster av småsvalting (rödlistad EN). Den första förekomsten finns utanför badplatsens norra del (år 2013 påträffades 12 plantor). Den andra lokalen finns utanför badplatsens södra del. Förekomsten finns på sandbotten på ett djup av 0,5-1,3 m. År 2013 uppgick antalet plantor till 1055. Andra arter som finns rapporterade i eller i anslutning till området är blomvass, smal vattenpest, svalting, ålnate, borstnate, slokstarr, nålsäv, hornsärv, hårslinga, axslinga, korslankrypa, höstlänke, strandklo och strandpryl. I Artportalen finns också ett inrapporterat fynd av äkta målarmussla, en sällsynt och rödlistad art.

Mål: Kombinerad badplats och gynnsam miljö för småsvalting.

Genomförda åtgärder: -

Skötsel: Eftersom förekomst av småsvalting är känd både utanför den norra och den södra delen av badplatsen, bör anordningar kopplade till badet (hopptorn, landanknutna bryggor, flytande bryggor) koncentreras till den mellersta delen av badplatsen.



Övergripande åtgärder

Informationsmaterial

Inom projektet har Ekerö kommun tagit fram ett informationsblad angående vad man bör tänka på när man bor på sand samt hur man tar hand om sina grönområden så att det blir trevligt för alla. Det gäller till exempel biltvätt, trädgårdsavfall, annektering av allmän platsmark och trädgårdsskötsel. Det har även tagits fram en trädgårdsguide med råd och tips om hur man skapar en vacker och lättskött trädgård på sandmark samt hur man gör trädgården attraktiv för djurlivet. Detta informationsmaterial finns tillgängligt på kommunens hemsida.

Städning av grönområden

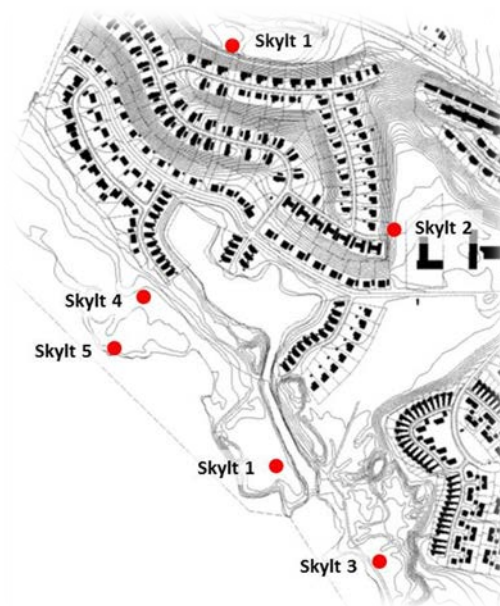
Som en del i projektet har alla Sanduddens grönområden städats från trädgårdsavfall och annat skräp. Vid de särskilt utsatta områdena har förbudsskyltar mot tippning satts upp. Det är förbjudet att slänga avfall i naturen och förhoppningen är att trädgårdsavfallet i framtiden lämnas till återvinningscentralen eller komposteras på tomten.

Bänkar och papperskorgar

Längs med gång- och cykelvägen i områdena 6, 7 och 27 samt ovanför trappan i område 1 har kommunen satt upp 6 stycken nya bänkar. Vid bänkarna längs med gång- och cykelvägen har även papperskorgar satts upp. Ekerö kommun (Teknik- och exploateringskontoret) ansvarar för skötseln av bänkar samt tömning och skötsel av papperskorgar som satts upp på Närlunda vägförenings områden.

Informationsskyltar

Inom projektet har Ekerö kommun tagit fram skyltar med information om naturen i Sandudden med temana "Sanduddens geologi och historia", "Sandmarken och dess invånare", "Tallskogen och dess arter" och "Sumpskogen och dess arter". Det har även satts upp en skylt om småsvalting som tagits fram av Länsstyrelsen i Stockholms län. Ekerö kommun (Miljöstrategiska verksamheten) ansvarar för skötsel av informationsskyltarna, inklusive de skyltar som står på Närlunda vägförenings områden. Skyltarna kontrolleras i fält en gång per år och informationen på skyltarna ses över vart 5:e år i samband med att skötselplanen revideras.



Skyltarnas placering: Sanduddens geologi och historia (skylt 1), Sandmarken och dess invånare (skylt 2), Tallskogen och dess arter (skylt 3), Sumpskogen och dess arter (skylt 4) och Småsvalting (skylt 5).